

Torah from Around the World

Misschien is de vraag naar het geloof in God niet zo belangrijk voor mij. Wat voor mij wel heel belangrijk is, is het verhaal dat wordt verteld en dat is verteld door meer dan honderd generaties Joden, duizenden jaren lang, en de macht die dat verhaal heeft in mijn leven en in dat van mijn familie.

Jonathan Safran Foer

Sjabbat 4 juni 2022/ 5 Siewan 5782, Bemidbar, Bemidbar /Numeri 1:1 - 4:20

Tanach blz. 261 - 270

Haftara: Nechèmja 12:27 - 47

Tanach blz. 1693 - 1695

Vertaler: Bram Lagendijk

Commentaar: **Rabbin Shavit Artson** is decaan voor de rabbijnenopleiding bij de Ziegler School en vice-president van de American Jewish University in Los Angeles.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://www.myjewishlearning.com/article/what-is-parenting/>

Wat is ouderschap?

Een van de grootste *mitswot* (geboden) in de Tora gaat over het krijgen van kinderen: "Wees vruchtbaar en word talrijk." Het is het allereerste aan mensen gegeven gebod, en de noodzakelijke basis van elke Joodse gemeenschap. Want zonder nieuwe Joodse generaties kan er geen Tora zijn, en evenmin Jodendom.

Maar ouderschap is meer dan simpele biologie. Elk dier kan paren. En de meeste dieren hebben de nodige instincten om hun jongen door een relatief korte kindertijd te loodsen, voordat de nieuwe generatie op eigen kracht verder kan gaan, geleid door zijn of haar eigen innerlijke kompas. Wij mensen onderscheiden ons door onze buitengewoon lange kindertijd en jeugd, door de extreme afhankelijkheid van onze kinderen en door ons gebrek aan intuïtie waarop we voor begeleiding kunnen terugvallen bij het opvoeden van onze kinderen.

In plaats van op natuurlijke drijfveren, vertrouwen we op sociale normen en religieuze waarden als gids voor ons ouderschap en voor de vorming van onze kinderen. Onze vrienden, ouders, boeken, rabbijnen, tijdschriften en populaire psychologen leren ons allemaal hoe we onze kinderen moeten opvoeden en welke terechte normen en verwachtingen we voor hen kunnen koesteren. Menselijk ouderschap wordt dus uitgevoerd binnen een netwerk van andere volwassenen en wordt geleid door de cumulatieve ervaring van onze eigen gemeenschappen.

In die zin spreken antropologen in soortgelijke termen over de overdracht van een traditionele cultuur. Normaal gesproken wordt een cultuur van de ene generatie op de andere overgedragen, van ervaren volwassene op lerend kind. Omdat de volwassene de culturele normen en gebruiken heeft overgenomen van oudere ervaren volwassenen, gebeurt deze overdracht vaak eenvoudig door de ervaring en voorbeelden waardoor herinneringen worden gevormd. Bijvoorbeeld kijken naar oma die de Sjabbatkaarsen aansteekt, naast opa zitten bij de Pesachseder.

De Tora laat dat punt duidelijk zien in de *sidra* van deze week. De Toralezing begint met de opmerking: "Dit waren de nakomelingen van Aharon en Mosje in de tijd dat de Eeuwige op de Sinai met Mosje sprak. Dit zijn de namen van Aharons zonen..." Wat volgt is een lijst van Aharons kinderen en kleinkinderen.

De merkwaardige plaatsing van Mosje's naam naast Aharons kinderen roept een voor de hand liggende vraag op. In de woorden van *midrasj Bamidbar Rabba*: "Zeker, 'de afstamming van Mosje' is hier niet vereist! Waarom wordt die dan vermeld?"

Het antwoord in de *midrasj* is dat de naam van Mosje samen met die van de biologische vader, Aharon, wordt vermeld "uit respect voor Mosje, om niets van zijn waardigheid aan te

tasten". Toch moeten we ons afvragen waardoor Mosje het verdiende om vermeld te worden als een 'ouder' van Aharons kinderen.

Het antwoord is te vinden in het commentaar van Rasji (Frankrijk, elfde eeuw). Rasji vertelt dat Aharons kinderen "de nakomelingen van Mosje worden genoemd omdat hij hen de Tora leerde. Dit leert dat wie de Tora leert aan het kind van een vriend, wordt beschouwd als de drager van dat kind". Mosje maakt zichzelf gelijkwaardig aan een ouder door Joodse kinderen hun Joodse identiteit te geven. Door ze te leren wie ze zijn en waarvan ze deel uitmaken, vervult hij het daadwerkelijke ouderschap.

Terwijl de kinderen toekeken hoe Mosje vastte op Jom Kippoer, Tora studeerde, een *soeka* bouwde, voor weduwen en wezen zorgde, *matsa* at op Pesach, *kasjroet* hield, recht sprak en de Sjabbat in acht nam, namen ze zijn Joodse identiteit in zich op zonder het zelfs maar te weten. Door hen Hebreeuws te leren lezen, hen te leren bidden, studeren en leven als Joden, zorgde Mosje voor de continuïteit van Jodendom en van het Joodse volk. Is dat niet precies de rol van Joodse ouders door de tijd heen?

Tegenwoordig leven velen van ons zonder de mogelijkheid om Joodse ouders voor onze kinderen te zijn. In plaats van dat wij ze Jodendom leren, krijgen we van hen mee wat ze op Joodse les hebben geleerd. In veel gezinnen zijn ouders niet in staat om, bij de opvoeding van hun kinderen, te zorgen voor ontwikkeling van dit zo belangrijke deel van hun identiteit. Hoe kunnen we die onbalans herstellen?

Elke synagoge is een bewustwordingscentrum, toegerust om Joden het vermogen en de kennis te geven om een Joodse omgeving te creëren en hun kinderen Joodse manieren en Joodse waarden bij te brengen.

Onwetendheid is niet verkeerd, tenzij dat het resultaat is van een bewuste keuze. Ouderschap versterken bij Joodse moeders en vaders is precies het doel van rabbijnen, opvoeders en programma's voor volwasseneneducatie. Dus, maak contact met ouders en kinderen. Ga en leer!